

Oponentský posudok bakalárskej práce Michaely Janů
„Koktavost u dospělých“

Cieľom bakalárskej práce bolo teoretické vymedzenie koktavosti v českej diagnostickej praxi a popis terapeutických prístupov v súčasnom kontexte profesionálneho diskurzu na strane jednej, ako i kvalitatívna analýza štrukturovaného rozhovoru autorky s piatimi dobrovoľníkmi na strane druhej. Transkribované úseky prejavu sú následne rozobrané s úmyslom poukázania na idiosynkratické charakteristiky koktavosti. Napokon, autorka ponúka grafické prezentovanie výsledkov limitovaného počtu odpovedí na dotazníkové šetrenie medzi českými logopédmi.

Nesporným prínosom práce je adresovanie problematiky klinickej praxe v kontexte lingvistického popisu symptómov chronickej koktavosti, t.j. komunikačných dysfluencií u dospelých. Silnou stránkou práce sú štrukturovaný rozhovor s respondentami reprezentujúcimi dospelých koktajúcich a autorkino úsilie o podchytenie formálnych lingvistických charakteristík kvazi-spontánneho prejavu balbutikov. Úmysel zozbierať informácie o terapeutických prístupoch a reprezentatívnosti vzoriek zo samotných kliník v ČR je tiež úctyhodný.

Vytýčenie cieľa autorkou je zrozumiteľné, práca ako celok je dobre čitateľná. Po formálnej stránke by som vytkla množstvo odstavcov pozostávajúcich z jedinej vety, preklepy a občasné chyby v texte. Kapitola 4 *Diagnostika* je príliš strohá, ideálne by bolo porovnanie s diagnostikou v iných krajinách EU. Grafické či tabuľkové znázornenie adresovaných aspektov rôznych terapeutických prístupov by ponúkol ucelenejší prehľad doporučovaných terapií, ktorý by mohol byť dobrou referenciou v rozbere jednotlivých prípadových štúdií v druhej časti práce. Tiež, citované zdroje literatúry v texte nie sú alfabeticky zoradené (napr., str. 9, Škodová, Jedlička 2007 citovaní pred Lechta, 2010). Text práce je inak logicky koncipovaný a prehľadne členený.

Moje otázky a výzvy z hľadiska konceptuálneho uchopenia problematiky sú nasledovné:

1. Koktavosť je popísaná z pohľadu prevažne logopedickej literatúry, teoretická časť je vysoko popisná bez náznaku vlastného kritického náhľadu autorky. Môže autorka zhodnotiť pozítiva a negatíva súčasných terapeutických prístupov v českej logopedickej praxi? Z akého dôvodu chýba literatúra vedecká, lingvistická či diskurzívna v kontexte preberanej témy?
2. Ako sa líši koktavosť od balbutizmu? Terminológia je používaná zameniteľne.
3. V teoretickej časti mi chýba zmienka socio-kultúrnych aspektov komunikácie a o pragmatickom dopade koktania v českom diskurze. Predstavuje koktavosť stigma v českom diskurznom prostredí? Existuje akákoľvek diskriminácia z pohľadu zamestnávateľov v ČR? Zaoberá sa touto problematikou v akomkoľvek ohľade česká legislatíva?
4. Teoretická časť práce nepojednáva o črtách formálnosti či kontextuálneho ukotvenia diskurzu paralelne s črtami vyskytujúcimi sa v štrukturovanom rozhovore respondentov. Prečo nie je dodržaný paralelizmus medzi teoretickou a praktickou časťou práce? Aké sú teoretické pohľady na reprodukciu textu koktajúcimi (napr. recitácia, imitácia, hranie niekoho role) a teoretické ukotvenie štúdie cudzieho jazyka? O akú teoretickú bázu sa autorka opierala v konštruovaní štrukturovaného rozhovoru s respondentami?

5. Aká bola motivácia výberu daného metodologického prístupu? Aké sú jeho pozitíva a negatíva? Boli dáta kódované viacerými osobami? Ak áno, aká bola medzi nimi zhoda? Ak nie, v čom tkvie limitácia interpretácie ponúknutej analýzy.
6. Prečo trvalo dotazníkové šetrenie logopedických zariadení iba jeden týždeň? Zdá sa, že investícia do tejto časti zberu dát nebola uspokojivo naplnená.
7. Najväčšou limitáciou práce je však chýbajúca diskusia nad získanými dátami. Prepojenie teoretickej a praktickej časti manuskriptu by dodalo práci punc autentickej príspevku autorky v obore.
8. Citovaná literatúra je relatívne limitovaná, chýbajú zdroje vedeckej literatúry z domova či zahraničia.

Zhrnutie: Téma bakalárskej práce Michaely Janů je zaujímavá a výborne načasovaná. Problematika koktavosti u dospelých by mala byť otázkou interdisciplinárneho bádania siahajúca poza oblasť klinickej praxe, to jest vo vedeckom popise behaviorálnych rysov a poznání etiologie symptómov koktavosti. Autorka prejavila schopnosť analýzy limitovaného záberu odbornej literatúry, avšak jej syntéza značne zaostáva, podobne ako zaostáva prezentovaná schopnosť kritického náhľadu na problematiku.

K obhajobe prácu doporučujem. V prípade úspešnej obhajoby navrhujem hodnotenie "veľmi dobrý."

V Prahe dňa 9.6.2015

Eva Filippová, Ph.D.